

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สรุปผลการสนทนาปัญหายุทธศาสตร์
เรื่อง “ฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙ ครั้งที่ ๒ : มิติด้านความมั่นคงทางทหาร”
วันอังคารที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓ เวลา ๑๒๔๕-๑๖๓๐
ด้วยระบบ Web Conference ผ่าน App. Zoom ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.

เปิดการสนทนา

พล.อ.ต. ภูมิใจ วิทยากร	เลขสุนทรารกร	ผู้อำนวยการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๑. พล.ท. สันติพงศ์	ธรรมปิยะ	เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก
๒. พ.อ. อีร์ศักดิ์	กฤษณะเศรณี	ผู้อำนวยการกองบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานกิจการพลเรือน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม
๓. น.อ. จุมพล	นาคบัว ร.น.	ผู้อำนวยการกองควบคุมปฏิบัติการ กรมยุทธการทหารเรือ
๔. น.อ. วีรชน	นรานุต	รองผู้อำนวยการกองบรรเทาสาธารณภัย กองทัพอากาศ
ผู้ดำเนินรายการ น.อ. ไชยา	ออกแดง	ผู้อำนวยการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สรุปสาระสำคัญ

๑. บทบาทของกองทัพในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลกับการรับมือสถานการณ์ภัยคุกคามจากโรคระบาดโควิด-๑๙

๑.๑ บทบาทของกระทรวงกลาโหม

นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มี.ค.๖๓ ให้ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข จัดเตรียมสถานที่/พื้นที่ (พื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐ หรือ State Quarantine) สำหรับสังเกตอาการ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยเตรียมการหรือมีมาตรการรองรับผู้เดินทางที่จะเข้ามาในประเทศไทย โดยเร่งดำเนินการให้มีระบบกักกันผู้เดินทางที่มาจากพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ต่อมาเมื่อคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖/๒๕๖๓ จัดตั้งเป็น “ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-๑๙ (ศบค.)” โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็น ผอ.ศบค. ซึ่งแบ่งการทำงานออกเป็น ๑๐ ส่วน ได้แก่ (๑) สำนักงานเลขาธิการ (๒) สำนักงานประสานงานกลาง (๓) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (๔) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านมาตรการป้องกันและช่วยเหลือประชาชน (๕) ศูนย์ปฏิบัติการกระจายหน้ากากอนามัยและเวชภัณฑ์สำหรับประชาชน (๖) ศูนย์ปฏิบัติการด้านการควบคุมสินค้า (๗) ศูนย์ปฏิบัติมาตรการการเดินทางเข้าออกประเทศและดูแลคนไทยในต่างประเทศ (๘) ศูนย์ปฏิบัติการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและสื่อสังคมออนไลน์ (๙) ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคง (โดยกระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าภาพหลัก) และ (๑๐) ศูนย์ปฏิบัติการด้านข้อมูลมาตรการแก้ไขปัญหาจากโรคโควิด-๑๙

บทบาทกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคโควิด-๑๙ แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านมาตรการป้องกัน เริ่มดำเนินการตั้งแต่กำลังพลของกองทัพ และขยายออกไปยังประชาชน โดยการตั้งด่านคัดกรองทางบก เรือ และอากาศ โดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มทหารประจำการ ทหารกองประจำการ บุคลากรทางการแพทย์ ตามมาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างกัน (Physical distancing) โดยเฉพาะการเคลื่อน การเกณฑ์ทหารออกไปเป็นช่วงเดือน กค.-ส.ค.

(๒) ด้านเวชภัณฑ์ป้องกัน เช่น การผลิตหน้ากากอนามัยและแจกจ่าย โดยมีกำลังผลิต ๑๗,๕๐๐ ชิ้นต่อวัน สามารถผลิตได้แล้ว ๑,๕๐๑,๐๘๕ ชิ้น และดำเนินการแจกจ่ายแล้ว ๑,๐๓๘,๔๗๒ ชิ้น การได้รับบริจาคเวชภัณฑ์จาก ประเทศจีน

(๓) ด้านสาธารณสุข ได้แก่ การดำเนินการพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐ (State Quarantine : SQ) และพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐทางเลือก (Alternative State Quarantine : ASQ) จำนวนทั้งหมด ๓๐๓ ห้อง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ โรงแรม Movenpick BDMS Wellness Resort Bangkok โรงแรม Qui Hotel Sukhumvit โรงแรม Idle Residence และโรงแรม Richmond Hotel การจัดทำตู้ความดันลบ (Modified Negative Pressure Cabinet) การเตรียมความพร้อมโรงพยาบาลทั้งหมด ๕๔๕ เตียง โรงพยาบาลสนาม ๒,๔๕๐ เตียง และอาคารกักตัว เพื่อรองรับผู้ป่วย และการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table-Top Exercise : TTX) เตรียมพร้อมรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และ

(๔) ด้านการช่วยเหลือเยียวยาประชาชน เช่น การลงพื้นที่ต่าง ๆ มอบของบริจาคแก่ประชาชน

๑.๒ บทบาทกองทัพบก

บทบาทของกองทัพปัจจุบันในฐานะที่เป็น “ส่วนสนับสนุน/หน่วยสนับสนุน” การทบทวนบทบาทภารกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนไป จัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้านความมั่นคง กองทัพบก (ศปม.ทบ.) เป็นหลัก และมีศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-๑๙ กองทัพบก (Center for COVID-19 Situation Administration of RTA) โดยมี ปช.พิเศษ ทบ. เป็น ผอ.ศปค.๑๙ ทบ. และ กร.ทบ. เป็นฝ่ายอำนวยการหลัก มีภารกิจสนับสนุนรัฐบาล ๕ ด้าน ดังนี้

(๑) การสนับสนุนด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย การจัดเตรียมสถานที่เพื่อรองรับผู้ป่วยทั้ง ๓ ระดับ การสนับสนุนการจัดทำพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐ (State Quarantine) โดยดำเนินการเปิดพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐเพิ่มเติมอีก ๑ แห่งในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ โรงแรมไบรท์ตัน แกรนด์ และสนับสนุนกำลังพลปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดรักษาพยาบาล รวมทั้งชุดรักษาความปลอดภัย รวมทั้งสิ้น ๑๐๑ นาย ดูแลผู้เข้ารับการกักกันตัว ณ พื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐทั้ง ๘ แห่ง

(๒) การสนับสนุนด้านเวชภัณฑ์ป้องกัน ดำเนินการผลิตหน้ากากอนามัยแบบผ้าเพื่อแจกจ่ายให้กับกำลังพลและครอบครัว รวมถึงประชาชน แจกจ่ายไปแล้ว ๑,๗๒๐,๗๓๕ ชิ้น และยังคงผลิตอย่างต่อเนื่อง

(๓) การสนับสนุนด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ดำเนินการโดยจัดกำลังพลสนับสนุนการคัดกรองประชาชนที่ผ่านเข้า-ออก ณ จุดผ่านแดน ด้านพรมแดนทางบกและทางน้ำ จำนวน ๒๒ จุด รวมทั้งจัดกำลังพลสนับสนุนการจัดตั้งจุดตรวจและชุดสายตรวจ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดโรคโควิด-๑๙ รวมทั้งสิ้น ๓,๒๓๗ นาย โดยตั้งจุดตรวจร่วม ๒๕๑ จุด และชุดสายตรวจ ๕๓๒ ชุด

(๔) การช่วยเหลือประชาชน ได้ดำเนินการจัดรถครัวสนาม ประกอบอาหารแจกจ่าย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน ในห่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ การจัดชุด Army Delivery แจกจ่ายข้าวสาร อาหารแห้ง รวมถึงอาหารปรุงสำเร็จ การจำหน่ายผลผลิตจากโครงการทหารพันธุ์ดีให้กับประชาชน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร และชาวสวนผลไม้ที่ประสบปัญหาในการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารภายในหน่วยให้กับกำลังพลและครอบครัว การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการตัดผมประชาชนถึงบ้าน เพื่อลดค่าใช้จ่ายครัวเรือน รวมทั้งเพื่อรักษาสุขภาพของ

ประชาชน และการจัดทำตู้ปันสุข โดยนำอาหาร เครื่องอุปโภค บริโภค และของใช้จำเป็น ใส่ตู้นำมาวางไว้ในที่สาธารณะ เพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อน และ

(๕) การสร้างการรับรู้และการประชาสัมพันธ์ โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-๑๙ กองทัพบก ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับกำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงห่วงใยและช่วยเหลือประชาชน นโยบายมาตรการข้อกำหนดของรัฐบาล และการปฏิบัติต่าง ๆ ของกองทัพบก ในการป้องกันเฝ้าระวัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทางสื่อและช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ โดยชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือนของหน่วย รวม ๒๒ ชุด ในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด

๑.๓ บทบาทกองทัพบก

บริบทของกองทัพบก ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบก ตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ โดยมีภารกิจ ได้แก่ (๑) รักษาอธิปไตยของชาติทางทะเล (๒) ช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันอธิปไตยทางบก (๓) ดำรงการคมนาคมทางทะเลให้ได้อย่างต่อเนื่อง (๔) ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ (๕) สนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ (๖) คุ้มครองและรักษามลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล และ (๗) สนับสนุนการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน

บทบาทกองทัพบกต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ดำเนินการสนับสนุนตามภารกิจ ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ และด้านการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน หลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อวันที่ ๒๖ มี.ค.๖๓ กองทัพบกได้ปฏิบัติการสำคัญเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ โดยศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคงกองทัพบก (ศปม.ทร.) มีภารกิจในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน และสั่งการ การปฏิบัติของกองทัพบกในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน ควบคุม และรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อ รวมถึงประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการปฏิบัติตามที่รัฐบาลสั่งการ โดยสร้างการรับรู้ และให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลต่อประชาชน เช่น การใช้ชีวิตแบบปกติใหม่ (New Normal) เป็นต้น และศูนย์ตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน COVID-19 กองทัพบก ซึ่งมีภารกิจในการบริหารจัดการและควบคุมการปฏิบัติต่าง ๆ ของกองทัพบก และประสานกับหน่วยงานนอกกองทัพบก เพื่อแก้ไขและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของกองทัพบก

โดยดำเนินการปฏิบัติการสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ทางบก การตรวจควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในพื้นที่รับผิดชอบ ๖ จังหวัด รวมจำนวน ๒๘ จุด

(๒) ทางทะเล จุดตรวจทางทะเลและท่าเรือ โดยศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศปก.ทร.) และศูนย์อำนวยความสะดวกผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ดำเนินการติดตามสถานการณ์ทางทะเลและเป้าหมายทางทะเลที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค และดำเนินการกำหนดมาตรการและกระบวนการในการคัดกรองโดยการบูรณาการภายใต้ ศรชล. และการจัดลำดับกลุ่มประเทศเสี่ยง เพื่อพิจารณากำหนดเป้าหมายทางทะเลที่ต้องติดตาม เฝ้าระวัง และกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้อง (คนและสินค้า) เช่น มาตรการการปฏิเสธการเข้าท่าเรือ เป็นต้น

(๓) ทางอากาศ ทำอากาศยาน โดยการสนับสนุนกำลังพลในการปฏิบัติงานตามที่รัฐบาลสั่งการ

(๔) การจัดเตรียมกำลัง เพื่อสนับสนุน State Quarantine พื้นที่ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงกลาโหมสั่งการ ซึ่งภารกิจแรกของกองทัพบกในการสนับสนุนรัฐบาล ต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ โดยได้ดำเนินการเฝ้าระวังกลุ่ม

คนไทยที่เดินทางกลับจากเมืองอู๋ฮั่น และดำเนินการจัดให้มี State Quarantine แห่งแรก ณ อาคารรับรองสัตว์หีบ ปัจจุบันยอดคนไทยที่ผ่าน State Quarantine จำนวน ๗๔๗ คน

๑.๔ บทบาทกองทัพอากาศ

การปฏิบัติของกองทัพอากาศ แบ่งภารกิจการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลต่อสถานการณ์โรคโควิด-๑๙ ออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านสาธารณสุข โดยจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่และโรงพยาบาล จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ โรงพยาบาลทหารอากาศ (สีกัน) และ โรงพยาบาลจันทบุคกษา

(๒) สถานที่กักกันแห่งรัฐ (State Quarantine) โดยสนับสนุนเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาพยาบาลและการส่งกลับ และสารวัตรทหารอากาศ สนับสนุนด้านการรักษาความปลอดภัย ณ สถานที่กักกันแห่งรัฐ (State Quarantine) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงแรม Cinnamon Residence และโรงแรม Bazaar Hotel โดยยังคงสภาพความพร้อมของสถานที่ควบคุมแห่งรัฐ จำนวน ๑ แห่ง ณ โรงเรียนการบิน

(๓) ด้านมาตรการป้องกัน กองทัพอากาศได้ดำเนินการผลิตหน้ากากอนามัยแบบผ้าชนิดใส่แผ่นกรองได้แบบผ้าใยสังเคราะห์ที่ไม่ผ่านการถักทอ (Non-woven) และผ้าคอตตอน และดำเนินการจัดทำนวัตกรรมทางการแพทย์ อาทิ “น้องถาดหลุม” หุ่นยนต์ช่วยการพยาบาล ผลงานการประดิษฐ์ของโรงเรียนนายเรืออากาศฯ ซึ่งใช้ระบบวิทยุควบคุม ทำหน้าที่ส่งอาหาร-ยา-วัตถุอันตรายผู้ป่วย โดยมีระบบจดจำใบหน้าและเก็บไว้ในฐานข้อมูลเพื่อลดการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ “น้องบุญสุข” เครื่องวัตถุอันตราย และ “น้องบุญช่วย” เครื่องช่วยหายใจ เป็นต้น นอกจากนี้ ได้จัดชุดฉีดพ่นทำความสะอาดและจัดจุดคัดกรองก่อนเข้าอาคารสถานที่ต่าง ๆ อีกด้วย

(๔) ด้านกำลังพล กองทัพอากาศสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ร่วม ทหาร-ตำรวจ และฝ่ายปกครอง สนับสนุนกำลังพลปฏิบัติหน้าที่การคัดกรองผู้โดยสารที่ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) ณ ด่านผ่านแดนทางอากาศ

(๕) ด้านการประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้กับกำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไปผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของกองทัพอากาศ เช่น เว็บไซต์และเฟซบุ๊กของกองทัพอากาศ

(๖) ด้านอื่นๆ อาทิ ด้านเศรษฐกิจ โดยให้การสนับสนุนการแจกจ่ายอาหารและน้ำดื่ม รวมถึงให้กำลังใจให้แก่พี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ และโครงการ “ทัพฟ้าช่วยไทยต้านภัยโควิด-๑๙ ขนข้าวชาวนา เปลี่ยนปลาชาวเล”

๒. ข้อเสนอแนะในการทบทวนบทบาทและภารกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนไป

๒.๑ กระทรวงกลาโหม

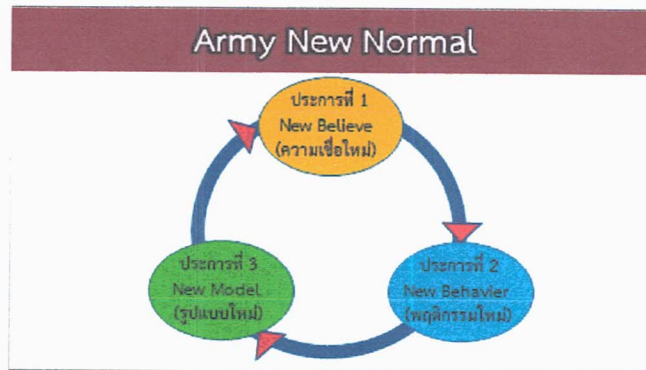
กระทรวงกลาโหม ได้ให้ข้อเสนอแนะในการทบทวนบทบาทและภารกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนไป ดังนี้ (๑) ต้องติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ อย่างใกล้ชิด (๒) มาตรการคัดกรอง การทำการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก (Active Case Finding) (๓) มาตรการควบคุมโรคอย่างเคร่งครัดต่อไป จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดทั่วโลกจะยุติลง และการสร้าง New Normal (๔) การชะลอการเดินทางเข้าประเทศ และการควบคุมโรคโควิด-๑๙ ภายหลังการยกเลิก พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งต้องดำเนินต่อไปอย่างเข้มงวด (๕) ความเพียงพอของห้องพัก ภายหลังการเปิดประเทศ (๖) การประสานความร่วมมือจากภาคเอกชน ไม่ใช่เพียงเฉพาะจากรัฐเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของทุกภาคส่วน (๗) การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาและวัคซีน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศ และ (๘) การถอดบทเรียนจากการรับมือสถานการณ์โควิด-๑๙ ในครั้งนี้

สำหรับการเตรียมการรับมือการระบาดของโรคโควิด-๑๙ หากเกิดการระบาดระลอกที่ ๒ กระทรวงกลาโหมเตรียมการรับมือ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การเตรียมบุคคล เพิ่มศักยภาพทีมแพทย์ กองหนุนเหล่าแพทย์

และพยาบาล (๒) การเตรียมสถานที่ เช่น โรงพยาบาลสนาม ห้องแยกการติดเชื้อทางอากาศความดันลบ (Airborne Infection Isolation Room: AIIR) และตู้ความดันลบ (Modified Negative Pressure Cabinet) (๓) การฝึกเตรียมความพร้อม/การประสานความร่วมมือ เช่น การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) การฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (COVID-19 TTX) / การปฏิบัติการทหารพลเรือน (Civil-Military Operations) / โรงพยาบาลเอกชนพันธมิตร และ (๔) พัฒนางค์ความรู้ งานวิจัยและพัฒนา ยาและวัคซีน และการตรวจห้องปฏิบัติการ

๒.๒ กองทัพบก

สำหรับข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกองทัพบก ซึ่งเป็นหน่วยที่มีกำลังพลมากที่สุดและกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศทั้ง ๔ กองทัพภาค จึงมีแนวคิดว่าจะดำเนินการอย่างไรที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลไกรัฐบาลในการช่วยเหลือประชาชน และดูแลชาติบ้านเมือง ซึ่งต้องสร้างคนและสร้างหน่วยงานให้เกิดความพร้อมในการทำงานเพื่อเตรียมการรองรับการปรับวิถีชีวิตแบบใหม่ของหน่วยสู่การเป็น Army New Normal โดยผ่านหลัก ๓ ประการ ได้แก่ ความเชื่อใหม่ (New Believe) พฤติกรรมใหม่ (New Behavior) และรูปแบบใหม่ (New Model) ประกอบด้วย

ประการที่ ๑ New Believe (ความเชื่อใหม่) คือ กำลังทุกคน ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ จะต้องมีความศรัทธาและซื่อสัตย์สุจริต มีความเชื่อใหม่ที่ชัดเจน ไม่ฝืน ไม่ต่อต้าน ในการสร้างความเชื่อมั่นในการปรับเปลี่ยนให้กองทัพบกไปสู่การเป็น Army New Normal ได้อย่างเป็นรูปธรรมไปด้วยกันทั้งกองทัพ

ประการที่ ๒ New Behavior (พฤติกรรมใหม่) คือ กำลังพลทุกคนของกองทัพบก จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติ และ/หรือพฤติกรรมของตนเองขึ้นใหม่

ประการที่ ๓ New Model (รูปแบบใหม่) คือ หัวหน้าหน่วยชั้นตรง กองทัพบก จะต้องมีการสร้างรูปแบบและ/หรือมีการปรับแก้ไขการปฏิบัติต่าง ๆ ในทุกกิจกรรมให้เป็น “รูปแบบใหม่”

๒.๓ กองทัพเรือ

แผนในอนาคตสำหรับการเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ คือ การเตรียมการสนับสนุนการปฏิบัติต่าง ๆ ตามมาตรการที่รัฐบาลสั่งการ เช่น การจัดตั้งโรงพยาบาลเฉพาะโรค โรงพยาบาลสนาม เพื่อรองรับผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคและผู้ป่วยที่ตรวจพบว่าติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ สำหรับข้อเสนอแนะในการทบทวนบทบาทและภารกิจของกองทัพเรือ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนไป ได้แก่

๑) การนำแนวคิดความปกติใหม่ (New Normal) มาปรับใช้ภายในองค์กรเพื่อนำไปสู่มาตรการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเป็นรูปธรรม สร้างการรับรู้และให้ความรู้ เกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลต่อประชาชน เช่น การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล การกำหนดช่องทางการเดินไม่เดินสวนกัน การกำหนดจุดยืนรอคิว และการแบ่งพื้นที่นั่ง การแบ่งเวลาพักรับประทานอาหาร หรือการมีระบบระบายอากาศ (Ventilation System) เป็นต้น

๒) การพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานด้านการควบคุมโรค และชีวเคมีไปสู่หน่วยปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงปรับปรุงระบบการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระจายองค์ความรู้ไปสู่หน่วยปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการเตรียมการวิจัยและพัฒนา ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคและนิวเคลียร์ชีวเคมี เพื่อเตรียมพร้อมรับภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

๓) การเพิ่มขีดความสามารถด้านนิวเคลียร์ชีวเคมีให้กับหน่วยกำลังรบทางเรือเพื่อให้มีความสามารถในการช่วยเหลือประชาชน หากเกิดการแพร่ระบาดต่อไป

๔) การบูรณาการด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) กับประเทศต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นในภูมิภาค เพื่อให้เกิดการปฏิบัติร่วมกันในการกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากการเดินทางของบุคคลและสินค้า ฯลฯ จากพื้นที่เสี่ยงทางทะเล

๒.๔ กองทัพอากาศ

ข้อเสนอแนะในการทบทวนบทบาทและภารกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป กองทัพอากาศมุ่งสร้างการรับรู้และปรับตัวในอนาคต โดยตระหนักถึงความสำคัญใน ๓ มิติ ได้แก่ (๑) มิติกำลังพล ต้องพัฒนาองค์ความรู้ ทำให้กำลังพลมีความตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (๒) มิติเทคโนโลยี นำภูมิปัญญามาดัดแปลง เน้นการวิจัยและพัฒนา และ (๓) มิติการบริหารจัดการ มีมาตรการรองรับการผ่อนปรนมาตรการ ให้กำลังพลและประชาชนมีความปลอดภัย โดยการใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือ มีการคิดแผนเผชิญเหตุ มีความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร น้อมนำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการทำงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้

๓. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ในสถานการณ์วิกฤติโรคระบาดโควิด-๑๙ ครั้งนี้ทำให้หน่วยงานความมั่นคงมองเห็นโอกาส ดังต่อไปนี้
กระทรวงกลาโหม (๑) โอกาสที่เกิดขึ้น คือ พฤติกรรมการปฏิบัติตัวดีขึ้น ทำให้มีความเสี่ยงในการเป็นโรคหวัดลดน้อยลง เนื่องจากการดูแลตัวเองที่ดีขึ้น โดยการใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือบ่อยยิ่งขึ้น (๒) เกิดการพัฒนาเครื่องมือทางการแพทย์ที่พึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพึ่งตนเองนั้นได้ ถือเป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศ รวมถึงเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอีกด้วย

กองทัพบก ภาพรวมของประเทศไทยในการเป็นประเทศเกษตรกรรม เน้นการตระหนักเรื่องการพึ่งตนเอง และภาพรวมของกองทัพในภารกิจของหน่วยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามใหม่ ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมสิ่งอุปกรณ์ให้หน่วยมีความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต การพัฒนาโรงพยาบาลให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น การผลิตบุคลากรในสาขา ระบาดวิทยาให้มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งขณะนี้มียู่เพียง ๓ ท่านเท่านั้น และการทำงานให้ตรงสายงานทางการแพทย์มากขึ้น (ปัจจุบันมีภารกิจด้านฝ่ายเสธฯ และงานด้านอื่น ๆ)

กองทัพเรือ การพัฒนาเรื่องการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบูรณาการกระบวนการทำงานร่วมกันในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายใต้ ศบค. และประเด็นสำคัญในอนาคตต้องเตรียมการเรื่องระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ให้มากยิ่งขึ้น โดยมีกลไกการเฝ้าระวังเรื่องการรักษาความปลอดภัยชายแดน (Border Security) ทั้งมิติทางบก เรือ และอากาศ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในช่วยป้องกันโรค

กองทัพอากาศ ควรมีการทบทวนและทดสอบความพร้อมของกองทัพ อาทิจากด้านกำลังพล ด้านอุปกรณ์ รวมถึงแผนรับมือที่มีอยู่ ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ภาพประกอบการสนทนาปัญหายุทธศาสตร์
เรื่อง “ฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙ ครั้งที่ ๒ : มิติด้านความมั่นคงทางทหาร”
วันอังคารที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓ เวลา ๑๒๔๕-๑๖๓๐
ด้วยระบบ Web Conference ผ่าน App. Zoom ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.

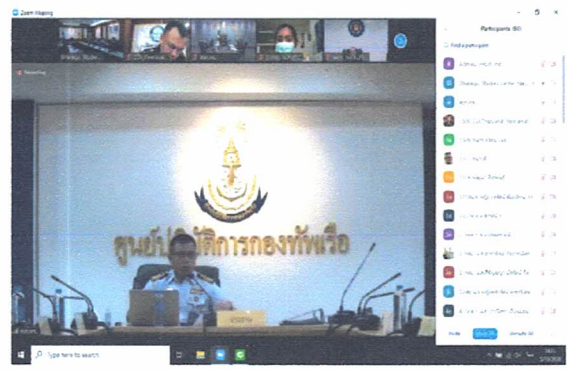
พล.ท. สันติพงษ์ ธรรมปิยะ จก.กร.ทบ.

พล.อ.ต. ภูมิใจ เลขสุนทรการ ผอ.ศศย.สพท.

พ.อ. ธีรศักดิ์ กฤษณะเศรษฐี ผอ.สภ.สกร.สนผ.กท.

น.อ. จุมพล นาคบัว ร.น. ผอ.กคป.ยก.ทร.

น.อ. วีรชน นรานุต รอง ผอ.ศบภ.ทอ.

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบ App. Zoom

บรรยากาศการสนทนา